

19. Chau Nguyen, G. T., & Thai, D. T. (2023). Integrated teaching in primary schools: A systematic review of current practices, barriers and future developments. *International Journal of Evaluation and Research in Education*. 12(4). Pp. 2053–2062. URL: <https://ijere.iaescore.com/index.php/IJERE/article/view/26087> (дата звернення: 17.06.2025). [in English]

20. Competency-based learning. (2025). Wikipedia. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Competency-based_learning (дата звернення: 17.06.2025). [in English]

21. Integrated teaching in primary schools: A systematic review. (2023). *International Journal of Evaluation and Research in Education*. 12(4). 2. Pp. 053–2062. URL: <https://ijere.iaescore.com/index.php/IJERE/article/view/26087> (дата звернення: 17.06.2025). [in English]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

КОТЕЛЯНЕЦЬ Наталка – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної та початкової освіти Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: формування технологічної культури учнів початкової школи, формування технологічних умінь дітей дошкільного віку.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

KOTELIANETS Natalka – Doctor of Pedagogy, Professor, Head of the Chair of Pre-school and Primary School Education Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State University.

Scientific interests: formation of technological culture of primary school students, formation of technological skills of preschool children.

Стаття надійшла до редакції 19.07.2025 р.

Стаття прийнята до друку 30.07.2025 р.

УДК 378.6:372.4

DOI: 10.36550/2415-7988-2025-1-220-53-58

ЛАЗАРЕНКО Наталія –

доктор педагогічних наук, професор, ректор Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3556-8849>

e-mail: natalia.lazarenko@vspu.edu.ua

ВІЗНЮК Інесса –

доктор психологічних наук, професор, професор Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6538-7742>

e-mail: innavisnyuk@gmail.com

РОЛЬ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

У статті розглядається роль цифрових технологій щодо розвитку інноваційної компетентності майбутніх учителів початкових класів. Проаналізовано значення інтерактивних платформ, цифрових ресурсів та освітніх технологій у формуванні сучасного педагогічного мислення. Визначено основні аспекти впливу цифрових інструментів на професійну підготовку вчителів, їхню здатність до адаптації та впровадження інноваційних методик у навчальний процес. Особливу увагу приділено необхідності розвитку цифрової грамотності для ефективного використання технологій у початковій освіті.

Цифрова культура та грамотність є важливими складовими сучасної освіти, сприяючи використанню інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі. Законодавство України наголошує на необхідності формування цифрової компетентності педагогів, яка включає базові та інноваційні методи навчання: дистанційне, змішане, мобільне навчання, гейміфікацію тощо. Формування цифрових навичок у майбутніх учителів початкових класів забезпечує ефективну взаємодію з учнями, розвиток критичного мислення та адаптацію освітнього процесу до вимог цифрового суспільства. Вони сприяють розвитку креативного підходу до викладання, підвищують мотивацію учнів і створюють інтерактивне навчальне середовище.

Інноваційна компетентність майбутніх учителів початкових класів ґрунтується на здатності впроваджувати сучасні освітні технології, критично аналізувати педагогічні практики та адаптуватися до змінної освітньої реальності. Використання цифрових платформ та інтерактивних ресурсів не тільки покращує якість навчання, а й формує новий тип педагогічного мислення, заснований на інноваціях, аналізі даних та активній взаємодії з учнями. Цифрова грамотність педагогів та інтеграція цифрових технологій у навчальний процес є важливими чинниками ефективної взаємодії між учасниками освітнього середовища. Впровадження цих інструментів у початковій школі сприяє створенню конкурентоспроможного освітнього простору та підготовці професійних кадрів, здатних використовувати технології для вдосконалення навчального процесу.

Ключові слова: цифрові технології, інноваційна компетентність, педагогічна освіта, цифрова грамотність, інтерактивне навчання, професійна підготовка, початкова освіта.

LAZARENKO Nataliia –

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Rector Vinnytsia Mykhailo

Kotsiubynskyi State Pedagogical University

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3556-8849>

e-mail: natalia.lazarenko@vspu.edu.ua

VIZNIUK Inessa –

Doctor of Psychological Sciences, Professor,
Professor at the Department of Psychology and Social Work of
Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6538-7742>
e-mail: innavisnyuk@gmail.com

THE ROLE OF DIGITAL TECHNOLOGIES IN THE DEVELOPMENT OF INNOVATIVE COMPETENCE OF FUTURE PRIMARY TEACHERS

The article examines the role of digital technologies in the development of innovative competence of future primary school teachers. The importance of interactive platforms, digital resources and educational technologies in the formation of modern pedagogical thinking is analyzed. The main aspects of the impact of digital tools on the professional training of teachers, their ability to adapt and implement innovative methods in the educational process are identified. Special attention is paid to the need to develop digital literacy for the effective use of technologies in primary education.

Digital culture and literacy are important components of modern education, contributing to the use of information and communication technologies in the educational process. The legislation of Ukraine emphasizes the need to form digital competence of teachers, which includes basic and innovative teaching methods: distance, blended, mobile learning, gamification, etc. The formation of digital skills in future primary school teachers ensures effective interaction with students, the development of critical thinking and adaptation of the educational process to the requirements of the digital society. They contribute to the development of a creative approach to teaching, increase student motivation and create an interactive learning environment.

The innovative competence of future primary school teachers is based on the ability to implement modern educational technologies, critically analyze pedagogical practices, and adapt to the changing educational reality. The use of digital platforms and interactive resources not only improves the quality of teaching, but also forms a new type of pedagogical thinking based on innovation, data analysis, and active interaction with students. Digital literacy of teachers and integration of digital technologies into the educational process are important factors for effective interaction between participants in the educational environment. The introduction of these tools in primary schools contributes to the creation of a competitive educational space and the training of professional personnel capable of using technologies to improve the educational process.

Key words: digital technologies, innovative competence, teacher education, digital literacy, interactive learning, professional training, primary education.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Сучасна освіта вимагає від майбутніх учителів початкових класів не лише глибоких педагогічних знань, а й здатності впроваджувати інноваційні технології у навчальний процес. Цифрові технології є важливим чинником у формуванні інноваційної компетентності педагогів, адже вони розширюють можливості викладання, сприяють розвитку критичного мислення учнів та підвищують ефективність навчального процесу. Особливо актуальним це питання стає в умовах цифровізації суспільства, яка вимагає від педагогів гнучкості та готовності адаптувати сучасні освітні практики до змінюваного інформаційного середовища. Використання цифрових технологій дозволяє формувати інтерактивне навчання, створювати персоналізовані освітні траєкторії та вдосконалювати педагогічні методики.

У сучасному суспільстві цифровізація освіти є необхідною умовою підготовки фахівців, особливо в умовах пандемії та війни. Дистанційне навчання має неоднозначну оцінку серед викладачів і студентів, що впливає на освітню нерівність. Цифрова компетентність є ключовим елементом професійної підготовки педагогів, оскільки використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) стало невід'ємною частиною освітнього процесу. Основні компоненти цифрової компетентності включають навички роботи в цифровому середовищі, інтерактивні технології та постійний розвиток знань у сфері ІКТ.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Актуальні педагогічні дослідження підтверджують зростання інтересу до цифровізації освіти в межах компетентнісного підходу. Формування професійної готовності майбутніх учителів початкових класів розглядається в працях В. Бикова, І. Гав-

риша, О. Іонової, Л. Петриченко та інших учених. Вітчизняні дослідники, зокрема Р. Гуревич, В. Барановська, М. Кадемія, Н. Ничкало, Н. Морзе, О. Співаковський, наголошують на важливості цифрових технологій у підготовці педагогів. Дослідження доводять, що інтеграція інформаційно-комунікаційних технологій значно підвищує ефективність навчального процесу та сприяє адаптації студентів до сучасних освітніх вимог [1–5].

Дослідження ролі цифрових технологій у розвитку інноваційної компетентності майбутніх учителів початкових класів є актуальним з огляду на необхідність вдосконалення професійної підготовки педагогів та підвищення якості освіти загалом.

Метою статті є визначення ролі цифрових технологій у розвитку інноваційної компетентності майбутніх учителів початкових класів, дослідження їхнього впливу на професійну підготовку педагогів та ефективність освітнього процесу. Аналіз технологічних рішень та методик навчання сприятиме формуванню педагогічної майстерності, цифрової грамотності та здатності до впровадження інновацій в освітнє середовище.

Виклад основного матеріалу дослідження. Впровадження нових державних стандартів освіти зумовлює необхідність адаптації професійної підготовки педагогів до сучасних умов цифрового середовища, що створює соціальне замовлення на якісне формування цифрової компетентності майбутніх учителів, адже ефективне використання ІКТ у навчальному процесі стало невід'ємною складовою сучасної освіти.

Цифрова компетентність передбачає здатність учителя застосовувати цифрові ресурси для розвитку навчального середовища, інтегрувати технології у викладання та забезпечувати активну

взаємодію з учнями. Зміни у державних освітніх стандартах орієнтують навчальні заклади на впровадження дисциплін, що розвивають навички роботи з цифровими платформами, мультимедійними засобами та дистанційними технологіями. Потреба в *цифровій грамотності* педагогів безпосередньо впливає на якість освітнього процесу та рівень підготовки здобувачів освіти. Саме тому, нові державні стандарти сприятимуть формуванню сучасного освітнього середовища, де цифрова компетентність учителя є ключовим фактором ефективності навчання [2, 5].

Академік В. Биков розширює поняття *цифрової грамотності*, включаючи в нього вміння ефективного пошуку, аналізу та оцінювання інформації, використання достовірних джерел, постійне розширення знань, застосування інноваційних технологій та співпрацю в роботі з інформацією [5, с. 190].

Концепція Нової української школи спрямована на формування освітнього середовища, де діти навчаються критично мислити, приймати рішення та висловлювати власну позицію без страху помилитися. Це сприяє розвитку ініціативності, самостійності та впевненості в собі, що є важливими складовими сучасної освіти. Основна мета такої моделі навчання полягає не лише у передачі знань, а й у формуванні компетентного фахівця, здатного аналізувати інформацію, узагальнювати та робити обґрунтовані висновки. Особливе значення приділяється розвитку комунікативних та ораторських навичок, адже успішна професійна діяльність вимагає ефективного спілкування, аргументованого висловлення думок і взаємодії з колективом [3, 4].

Завпровадження такої освітньої моделі дозволяє підготувати покоління, яке не лише володіє фундаментальними знаннями, а й здатне застосовувати їх у реальних життєвих ситуаціях, працювати в команді та творчо підходити до вирішення проблем, що є важливим кроком до створення конкурентоспроможного освітнього простору та ефективної підготовки майбутніх спеціалістів.

Саме тому *цифрова культура* є важливою складовою загальної культури особистості, визначаючи правила використання інформаційно-комунікаційних технологій. *Цифрова грамотність* передбачає здатність оцінювати та використовувати медіа-ресурси для вирішення освітніх завдань. Законодавство України (Закони України «Про освіту» (2019 р.) та «Про вищу освіту» (2014 р.) наголошує на необхідності формування цифрової компетентності майбутніх учителів початкових класів у процесі професійної підготовки. *Компетентність* визначається як поєднання знань, навичок, цінностей та особистих якостей, що забезпечують успішну професійну діяльність [1, 2, 5].

Формування цифрової компетентності відбувається через набуття професійних компетенцій, що забезпечують ефективне виконання обов'язків. Окрім базових цифрових навичок, сучасний учитель має володіти інноваційними методами навчання, такими як дистанційне, змішане,

адаптивне та мобільне навчання, перевернутий клас і гейміфікація. Молоді педагоги найшвидше освоюють ці технології, тому вони повинні постійно вдосконалювати свої компетентності, зокрема цифрові, в закладах післядипломної освіти.

Цифрова компетентність майбутніх учителів початкових класів є ключовим елементом організації навчального процесу й ефективної взаємодії з учнями та їхніми батьками. Вона включає навички роботи з інформаційними ресурсами, критичне оцінювання даних та інтеграцію цифрових технологій у навчальний процес. Адаптація освіти до цифрового середовища висвітлює поколіннєвий розрив, що вимагає вдосконалення професійної підготовки педагогів (табл. 1).

Таблиця 1

Інноваційні підходи до формування цифрової компетентності майбутніх учителів початкових класів в освітньому середовищі

Інноваційні підходи	Характеристика
Компетентнісний підхід	Передбачає розвиток цифрових навичок через інтеграцію ІКТ у навчальні дисципліни, формування вміння працювати з онлайн-ресурсами, платформами та інструментами для викладання.
Проблемно-орієнтований підхід	Спрямований на використання цифрових технологій для вирішення навчальних і методичних завдань, розробку інтерактивних освітніх стратегій та застосування цифрових ресурсів у педагогічній діяльності.
Практико-орієнтований підхід	Акцентує увагу на формуванні цифрової компетентності через реальні практичні завдання, проєктну діяльність, роботу в цифровому середовищі, що сприяє ефективному засвоєнню навичок.
Інтерактивний підхід	Використовує гейміфікацію, віртуальні класи та мультимедійні інструменти для підвищення мотивації студентів і вдосконалення навичок цифрової грамотності.
Дистанційний підхід	Зосереджується на організації онлайн-навчання, розвитку навичок роботи з цифровими освітніми платформами та використанням цифрових ресурсів для комунікації в освітньому процесі.

Застосування зазначених підходів забезпечує формування цифрової компетентності майбутніх учителів початкових класів, сприяючи їхній здатності адаптуватися до сучасних освітніх умов. Компетентнісний, проблемно-орієнтований, практико-орієнтований, інтерактивний та дистанційний підходи дають можливість не лише опанувати цифрові інструменти, а й ефективно інтегрувати їх у навчальний процес. Завдяки цим підходам

педагоги здобувають навички критичного оцінювання інформаційних ресурсів, використання мультимедійних засобів та створення інноваційних освітніх програм. Вони дозволяють зробити навчальний процес більш гнучким, персоналізованим і доступним для учнів із різними стилями навчання. Отож, розвиток цифрової компетентності в межах педагогічної освіти сприяє підвищенню професійної майстерності вчителів, забезпечує якісну підготовку здобувачів освіти та сприяє загальній цифровій трансформації освітньої сфери [1, 4].

Інтерактивні платформи, цифрові ресурси та сучасні освітні технології (Google Classroom, Zoom, Meet, Gynzy, Canva, «МійКлас», Microsoft Teams та ін.) відіграють ключову роль у формуванні педагогічного мислення, оскільки вони змінюють підходи до навчання, сприяють розвитку критичного мислення та креативності, а також адаптують освітній процес до вимог інформаційного суспільства (рис. 1). Google Education є потужною платформою для навчання педагогів, оскільки пропонує широкий спектр цифрових інструментів, що сприяють ефективній комунікації, організації курсів та управлінню навчальним процесом. Вона є ефективним інструментом для цифрової освіти, який покращує комунікацію, спрощує адміністративні процеси та забезпечує доступність навчальних ресурсів [3, 5].

В організації навчального процесу ефективними є такі технології: *HUMAN* (електронний документообіг, перевірка завдань, комунікація); *Prosvita* (доступ до щоденника, домашніх завдань, навчальних матеріалів); *Google Classroom* (створення та перевірка завдань, коментарі вчителя); *MOODLE* (багатоформатне подання матеріалів, тестування, опитування); «Нові знання» (електронні журнали, інтерактивні підручники); «Єдина школа» (домашні завдання, онлайн-тести, контроль успішності); «Мій Клас» (автоматичне оцінювання, готові завдання й тести). Серед цифрових ресурсів для підготовки завдань рекомендовано такі: «Всеукраїнська школа онлайн» (відеоуроки, тести з основних предметів); *GoogleDoc* (спільна робота над документами); *Paint*, *Conceptboard* (графічні завдання, інтерактивна взаємодія); *Liveworksheets* (інтерактивні вправи, перевірка онлайн); *LearningApps* (створення інтерактивних ігор і вправ); *Nearpod* (онлайн-уроки з мультимедійним контентом); *Kahoot* (навчальні ігри та тести). Додатковими освітніми сервісами є «Всеосвіта», «На урок» (матеріали для вчителів, створення тестів, конкурси); *Classtime* (можливість дистанційного оцінювання та інтерактивні уроки); *Padlet* (віртуальна стіна для мультимедійних матеріалів); *Easy Test Maker* (конструктор тестів) тощо. Платформи пропонують можливість збереження навчальних матеріалів у хмарному сховищі, що дозволяє викладачам і студентам мати постійний доступ до лекцій, презентацій, тестів та інших документів [2, 4].

Цифрові технології дозволяють створювати інтерактивне та персоналізоване навчальне середовище, яке враховує індивідуальні потреби

учнів, сприяє гнучкості та доступності знань, а також стимулює активну взаємодію між учителем та учнями. Використання цифрових ресурсів розвиває у майбутніх педагогів навички роботи з інформацією, аналізу даних, медіаграмотності та критичного мислення, що є необхідними компетенціям для сучасного педагога, який працює в умовах цифрового освітнього простору.

Рис. 1. Складові цифрової компетентності майбутніх учителів початкових класів

Інтерактивні платформи відкривають можливості для застосування новітніх педагогічних методик, таких як змішане навчання, гейміфікація, віртуальні лабораторії та моделювання, що сприяє розвитку творчого підходу до викладання та підвищує мотивацію учнів. Завдяки цифровим технологіям педагоги можуть брати участь у міжнародних освітніх спільнотах, обмінюватися досвідом, співпрацювати в дослідженнях та розробці навчальних матеріалів, що розширює їхній світогляд і допомагає адаптуватися до сучасних освітніх трендів. Уміння працювати з технологіями сприяє формуванню адаптивного педагогічного мислення, здатності швидко реагувати на зміни в освітній сфері, впроваджувати нові методики та використовувати ресурси для ефективного навчального процесу. Зокрема, інтерактивні платформи та цифрові ресурси не лише покращують якість навчання, а й формують новий тип педагогічного мислення, який базується на інноваціях, аналізі даних та активному залученні учнів до процесу навчання. Завдяки інтеграції з електронною поштою всі важливі повідомлення, зміни у розкладі, завдання чи додаткові матеріали надходять безпосередньо на пошту педагогів, що забезпечує оперативний доступ до інформації та дозволяє підтримувати ефективну комунікацію [1, 3].

Інтерактивні платформи та цифрові ресурси значно покращують процес навчання, роблячи його більш доступним, ефективним та сучасним. Вони допомагають організувати дистанційне навчання, автоматизувати адміністративні завдання, розширити можливості комунікації між учнями, вчителями та батьками, а також створювати інтерактивні завдання, що підвищують мотивацію та залученість школярів. Використання таких технологій сприяє формуванню цифрової грамотності педагогів та адаптації освітнього процесу до викликів інформаційного суспільства [2, 5].

Цифрові технології та інтерактивні платформи є ключовими чинниками формування інноваційної компетентності майбутніх учителів початкових класів. Вони сприяють освоєнню сучасних педагогічних методик, розвитку креативного мислення та адаптації освітнього процесу до вимог інформаційного суспільства. Інтеграція цифрових інструментів у навчання дозволяє педагогам ефективно комунікувати, аналізувати освітні дані, впроваджувати інноваційні підходи та залучати учнів до активної взаємодії. Впровадження таких технологій забезпечує не лише якісний навчальний процес, а й підготовку професійних кадрів, здатних адаптуватися до змін освітнього середовища та використовувати цифрові ресурси для підвищення ефективності викладання.

Отже, цифрові технології є не тільки інструментом оптимізації освітнього процесу, а й важливим фактором професійного розвитку сучасних педагогів, що сприяє створенню інноваційного освітнього простору та підготовці конкурентоспроможних фахівців нового покоління.

Висновки та перспективи подальших розвідок напруму. Таким чином, інноваційну компетентність майбутніх учителів початкових класів розуміємо як комплекс знань, умінь, навичок та особистісних якостей, що забезпечують здатність ефективно впроваджувати сучасні освітні технології, методики та підходи в навчальний процес. Вона включає в себе гнучкість мислення, креативність, здатність до адаптації та критичного аналізу педагогічних практик, а також готовність до постійного професійного розвитку в умовах змінної освітньої реальності.

Цифрові технології відіграють ключову роль у розвитку інноваційної компетентності майбутніх учителів початкових класів, забезпечуючи доступ до сучасних освітніх методик, інтерактивного контенту та ефективних засобів комунікації. Вони сприяють формуванню гнучкого мислення, навичок критичного аналізу та готовності до адаптації в умовах швидких змін освітнього середовища. Завдяки використанню цифрових платформ педагоги отримують можливість ефективного впровадження новітніх підходів, розширення професійного світогляду та активної взаємодії з учнями. Впровадження цифрових технологій в освітнє середовище початкової школи є важливим фактором модернізації освіти та розвитку компетентного вчителя нового покоління.

Подальші перспективи дослідження ролі цифрових технологій у розвитку інноваційної компетентності майбутніх учителів початкових класів зумовлені – інтеграцією штучного інтелекту щодо оцінки перспектив використання AI для персоналізованого навчання та підтримки професійного розвитку педагогів.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Lazarenko N., Vizniuk I. Monitorynh zabezpechennia yakosti profesiinoi osvity pedahohiv v konteksti yevrointehratsii. *Comparative Professional Pedagogy*. 2023. №13(1). P. 11–19.
2. Vizniuk I. M., Dolylna A. S., Dolyynnyi S. S., Palamarchuk O. M. Formuvannia informatsiinoi kompetentnosti v osvitno-profesiinii sferi diialnosti aspirantiv. *Orhanizatsiina psykholohiia. ekonomichna psykholohiia*. 2023. №1(28). P. 76–84.

tentnosti v osvitno-profesiinii sferi diialnosti aspirantiv. *Orhanizatsiina psykholohiia. ekonomichna psykholohiia*. 2023. №1(28). P. 76–84.

3. Візніук І. М., Паламарчук О. М., Долинний С. С. Упровадження цифрових технологій в освітній процес в умовах війни. Освіта для цифрової трансформації суспільства: монографія. У 2 т. Т. 1 ; за наук. ред. В. Кременя, Н. Ничкало, Л. Лук'янової, Н. Лазаренко. Київ : ТОВ «Юрка Любченка», 2024. С. 260-270.

4. Кадемія М. Ю. Професійно-технічна освіта в інформаційному суспільстві: монографія. Вінниця : Нілан-ЛТД, 2016. С. 124- 145.

5. Ничкало Н., Гуревич Р., Кадемія М., Кобися А., Кобися В., Гордійчук Г. Формування фахової компетентності майбутніх педагогів професійного навчання в умовах дуальної системи освіти засобами компютерно орієнтованих технологій. *Інформаційні технології та засоби навчання*. 2021. №85(5). С. 189-207.

REFERENCES

1. Kademiia, M. Yu. (2016). Profesiino-tekhnichna osvita v informatsiinomu suspilstvi: monohrafiia [Vocational and technical education in the information society]. Vinnytsia : Nilan-LTD. Pp. 124-145. [in Ukrainian]
2. Lazarenko, N., Vizniuk, I. (2023). Monitorynh zabezpechennia yakosti profesiinoi osvity pedahohiv v konteksti yevrointehratsii [Monitoring the safety of teachers in the context of European integration]. *Comparative Professional Pedagogy*. № 13(1). Pp. 11–19. [in Ukrainian]
3. Nychkalo, N., Hurevyeh, R., Kademiia, M., Kobysia, A., Kobysia, V., Hordiichuk, H. (2021). Formuvannia fakhovoi kompetentnosti maibutnikh pedahohiv profesiinoho navchannia v umovakh dualnoi systemy osvity zasobamy kompiuterno oriientovanykh tekhnolohii [Formation of professional competence of future teachers of vocational training in the conditions of a dual education system using computer-oriented technologies]. *Informatsiini tekhnolohii ta zasoby navchannia*. № 85(5). S. 189-207. [in Ukrainian]
4. Vizniuk, I. M., Dolylna, A. S., Dolyynnyi, S. S., Palamarchuk, O. M. (2023). Formuvannia informatsiinoi kompetentnosti v osvitno-profesiinii sferi diialnosti aspirantiv [Formuvannia informatsiinoi kompetentnosti v osvitno-profesiinii sferi diialnosti aspirantiv]. *Orhanizatsiina psykholohiia. ekonomichna psykholohiia*. № 1(28). S. 76-84. [in Ukrainian]
5. Vizniuk, I.M., Palamarchuk, O.M, Dolyynnyi, S.S. (2024). Uprovadzhennia tsyfrovkykh tekhnolohii v osvitnii protses v umovakh viiny [Introducing digital technologies into the educational process in times of war]. *Osvita dlia tsyfrovoi transformatsii suspilstva: monohrafiia*. U 2 t. T. 1; za nauk. red. V. Kremenia, N. Nychkalo, L. Lukianovoi, N. Lazarenko. Kyiv : TOV «Iurka Liubchenka». S. 260-270. [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

ЛАЗАРЕНКО Наталія – доктор педагогічних наук, професор, ректор Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Наукові інтереси: професійна підготовка майбутніх учителів.

ВІЗНЮК Інесса – доктор психологічних наук, професор, професор, професор кафедри психології та

соціальної роботи Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Наукові інтереси: сучасні зміни в професійно-педагогічній підготовці фахівців.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

LAZARENKO Nataliia – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Rector Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University.

Scientific interests: professional training of future teachers.

VIZNIUK Inessa – Doctor of Psychological Sciences, Professor, Professor at the Department of Psychology and Social Work of Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University.

Scientific interests: modern changes in the professional and pedagogical training of specialists.

Стаття надійшла до редакції 08.07.2025 р.

Стаття прийнята до друку 26.07.2025 р.

УДК 373.3.014.6:005.6

DOI: 10.36550/2415-7988-2025-1-220-58-64

МІЄР Тетяна –

доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри початкової освіти
Київського столичного університету імені Бориса Грінченка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2874-2925>
e-mail: t.miyer@kubg.edu.ua

БОНДАРЕНКО Геннадій –

кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри початкової освіти
Київського столичного університету імені Бориса Грінченка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5978-5138>
e-mail: h.bondarenko@kubg.edu.ua

ШПІЦА-ПАВЛЮК Роксолана –

кандидат педагогічних наук, старший викладач
кафедри початкової освіти факультету педагогічної освіти
Київського столичного університету імені Бориса Грінченка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9354-0641>
e-mail: r.shpitsa@kubg.edu.ua

ЯРМОЛЕНКО Катерина –

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
Київського столичного університету імені Бориса Грінченка;
асистент вчителя Печерського ліцею 75
ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-2363-4513>
e-mail: kvymolenko.fpo24m@kubg.edu.ua

ДОСЛІДНИЦЬКИЙ АНАЛІЗ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

У статті йдеться про результати дослідження змісту статей Закону України «Про освіту» з метою розкриття правової сутності феномена «освітній процес», визначення законодавчо урегульованих організаційних особливостей освітнього процесу на рівні здобуття початкової освіти, конкретизації чинників подальшого розвитку законодавчого регулювання освітнього процесу в початковій школі. Встановлено, що феномен «освітній процес» набув правової визначеності з 1 вересня 2018 року. У законодавчо урегульованому визначенні терміна «освітній процес» значущості набуває як система науково-методичних і педагогічних заходів, спрямованих на розвиток особистості шляхом формування та застосування її компетентностей, так і складові процесу (організація, забезпечення, реалізація), охопленість видів освіти (формальна та/або неформальна освіта), функціональна основа (діяльність суб'єкта освітньої діяльності) та якість освітньої діяльності. Державною освітньою політикою утверджено: невтручання в освітній процес політичних партій та релігійних організацій; надання свободи у виборі видів, форм, темпу здобуття освіти, освітньої програми, закладу освіти, інших суб'єктів освітньої діяльності. До законодавчо урегульованих організаційних особливостей освітнього процесу на рівні здобуття початкової освіти слід віднести: 1) мовну визначеність; 2) варіативність форм здобуття початкової освіти та способів об'єднання учнів у класи (групи); 3) організацію освітнього процесу за циклами; 4) забезпечення в освітньому процесі інклюзивності, академічної свободи та академічної доброчесності; 5) забезпечення в освітньому процесі дотримання прав та обов'язків учасників освітнього процесу; 6) реалізацію освітнього процесу в безпечному й здоровому освітньому середовищі та з використанням паперової та електронної навчальної літератури, яка відповідає урегульованим вимогам; 7) комплексну зовнішню та внутрішню перевірку та оцінювання якості освітнього процесу. Чинники подальшого розвитку законодавчого регулювання освітнього процесу в початковій школі визначено в полі суспільних змін та актуальних подій.

Ключові слова: дослідницький аналіз, право, Закон України «Про освіту», державна освітня політика, освітній процес, початкова школа, інституційний аудит, моніторинг якості освітньої діяльності.